

Kutseõppe õppekavarühmade kvaliteediprobleemid ning nende parendamine 2011. aasta pilotvooruga ja 2014. aasta akrediteerimisprotsessi aruannete põhjal

EESTI KÕRG- JA KUTSEHARIDUSE
KVALITEEDIAGENTUUR

Karine Mandel

29.oktoobril 2015

Tallinnas

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

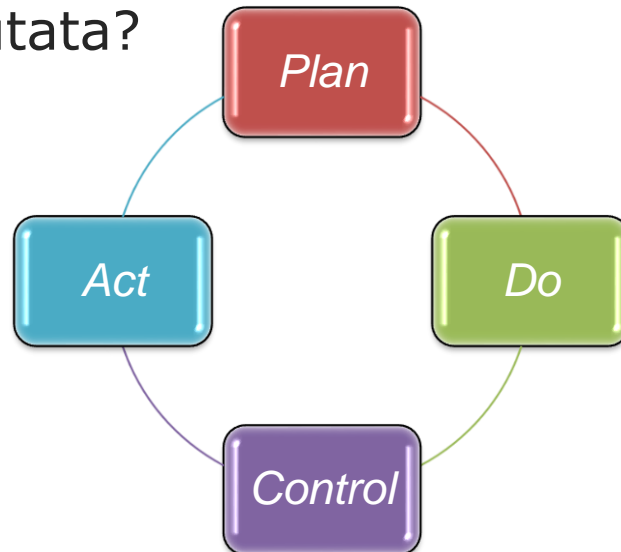

Eesti
tuleviku heaks

Kvaliteedihindamise protsess ja PDCA pideva parendamise tsükkel

- Tsükkel töötab, kui kõik tsükli osad efektiivselt rakenduvad
- Esimesel kolmel etapil on väärtus vaid, siis, kui ka neljas etapp edukalt läbitakse (*TWG*)
- Uuringute tulemused (Amaral&Rosa, 2008; Smith, 2008; Visscher, 2009; Weiss 1998;..)
- Reaalne elu
- Miks hindamistulemusi ei kasutata?

EU Quality Assurance
in Vocational Education & Training

- **Uurimisprobleem:** missuguste kutseõppe õppekavarühmade kvaliteediprobleemide osas on *PDCA* pideva parendamise tsükkel edukalt rakendunud ning missuguste osas mitte?
- **Eesmärk:** välja selgitada, missuguseid kutseõppe õppekavarühmade kvaliteediprobleeme toodi välja 2011. a. pilootvooru ja 2014. a. akrediteerimise aruannetes ning kuidas kajastus 2014. a. aruannetes varasemalt osutatud puuduste parendamine.
- *Eesmärgi täitmiseks analüüsiti akrediteerimise aruandeid, kusjuures aruannetena käsitleti nii koolipoolseid ÕKR aruandeid kui ka hindamiskomisjoni aruandeid.*

- 1) Missuguseid kvaliteediprobleeme toodi välja **2011. a.** akrediteerimise pilootvoorus osaliselt akrediteeritud kutseõppe õppekavarühmade akrediteerimise aruannetes?
- 2) Missuguseid kvaliteediprobleeme toodi välja 2011. a. osaliselt akrediteeritud ja **2014. a. teistkordse akrediteerimise** läbinud kutseõppe õppekavarühmade akrediteerimise aruannetes?
- 3) Missuguste 2011. a. kutseõppe õppekavarühmade akrediteerimise aruannetes välja toodud kvaliteediprobleemide osas kirjeldatakse 2014. a. aruannetes **lahendusteni jõudmist/mitte jõudmist?**

Valim – mida uuriti?

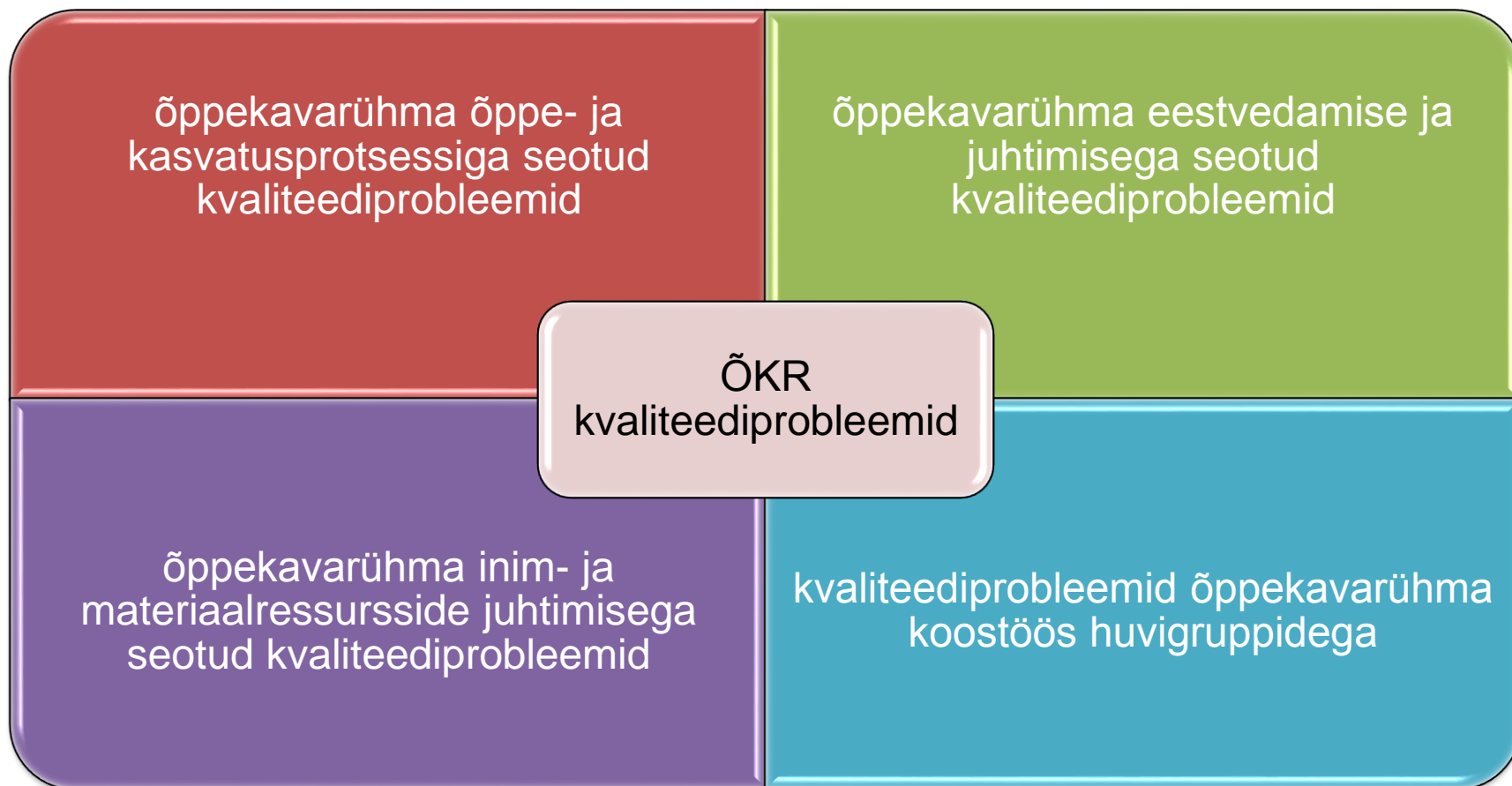

- 2011. a. kutseõppe ÕKR-de akrediteerimise pilootvoor, kokku hinnati 37 ÕKR (24 kutseõppeasutust)
- Täisakrediteering: 18 ÕKR, osaline akrediteering: 19 ÕKR
- Osaline akrediteering → järgmine hindamine 2014. a. → võimalus uurida 3 a. jooksul rakendunud tegevusi

	2011. a. kutseõppe õppekavarühmade akrediteerimise pilootvoor	2014. a. kutseõppe õppekavarühmade akrediteerimine
1) Kooli õppekavarühma aruanded	18 aruannet	18 aruannet
2) Hindamiskomisjoni aruanded	18 aruannet	18 aruannet
KOKKU	36 aruannet	36 aruannet

- Nii kooli kui hindamiskomisjoni aruannetes välja toodud probleeme analüüsiti antud kontekstis ühtse tervikuna
- ÕKR kvaliteediprobleemid jagati 4 teemavaldkonda

Tulemused – 4 teemavaldkonna lõikes

Kvaliteediprobleemid 2011. a. (UK 1)

ÕKR õppe- ja kasvatusprotsessiga seotud kvaliteediprobleemid

Alateema 1: Õppetegevuse korralduse probleemid

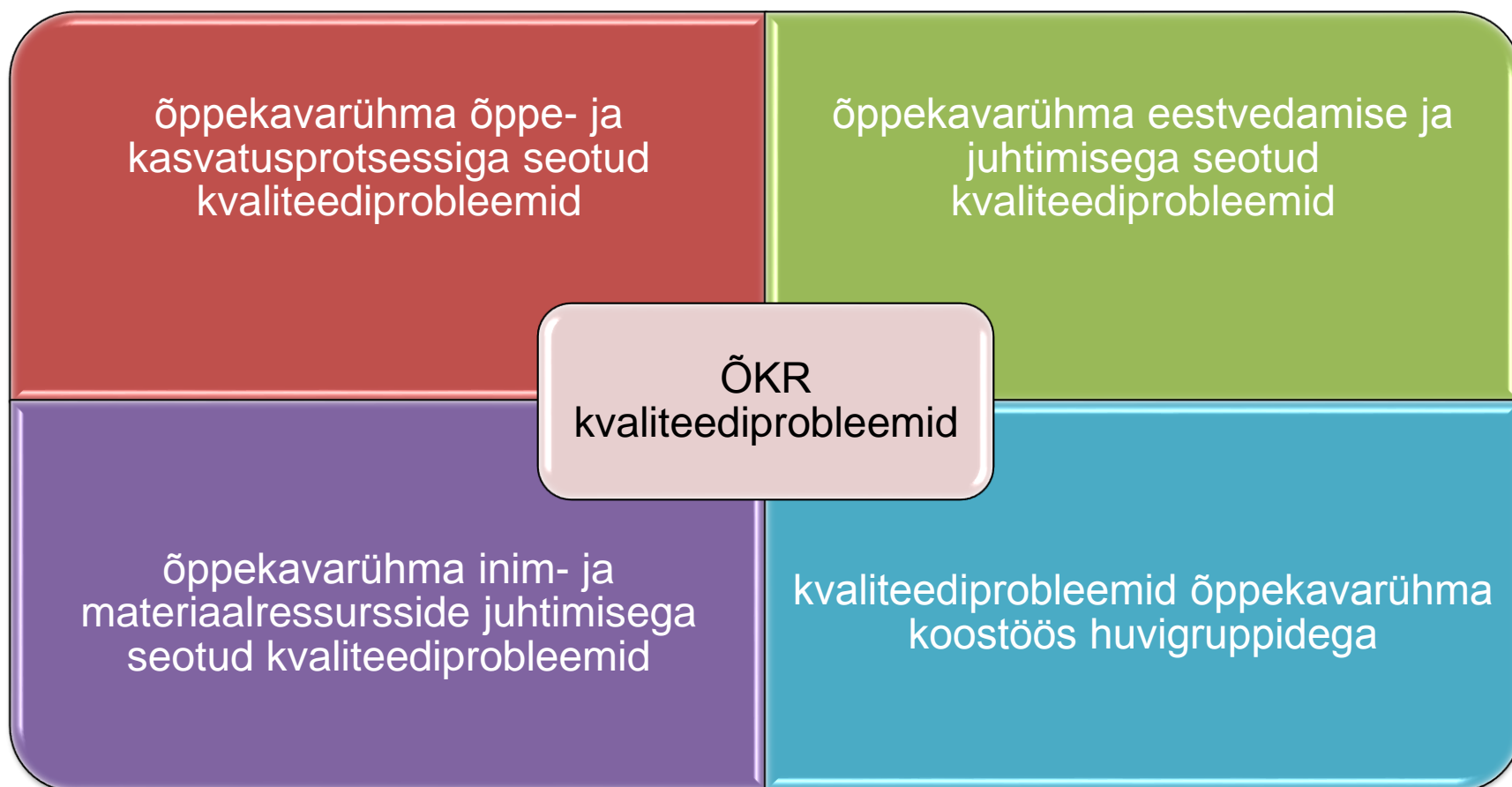
- Kaasamine ÕK arendusse; õpetajate töökavad; väljundipõhine hindamine; dokumentatsiooni kaasajastamine; õppemeetodid; õppeainete lõimimine; õppevormid; tunniplaunid; moodulite loogiline järgnevus; täienduskoolitused

Alateema 2: Praktika korralduse probleemid

- Praktikabaaside eelhindamissüsteem; koostöölepingud praktikabaasidega; dokumentide kaasajastamine; praktikabaaside juhendajate koolitamine; praktikabaaside registrite loomine

Alateema 3: Õpet toetavate valdkondade probleemid

- Tugisüsteemide loomise vajadus (HEV, õpiraskused); väljalangevus; kutseeksamitest ja – võistlustest osavõtt; RV projektides osalemine; e-õppe intensiivsem arendamine

Kvaliteediprobleemid 2011. a. (UK 1)

ÕKR eestvedamise ja juhtimisega seotud kvaliteediprobleemid

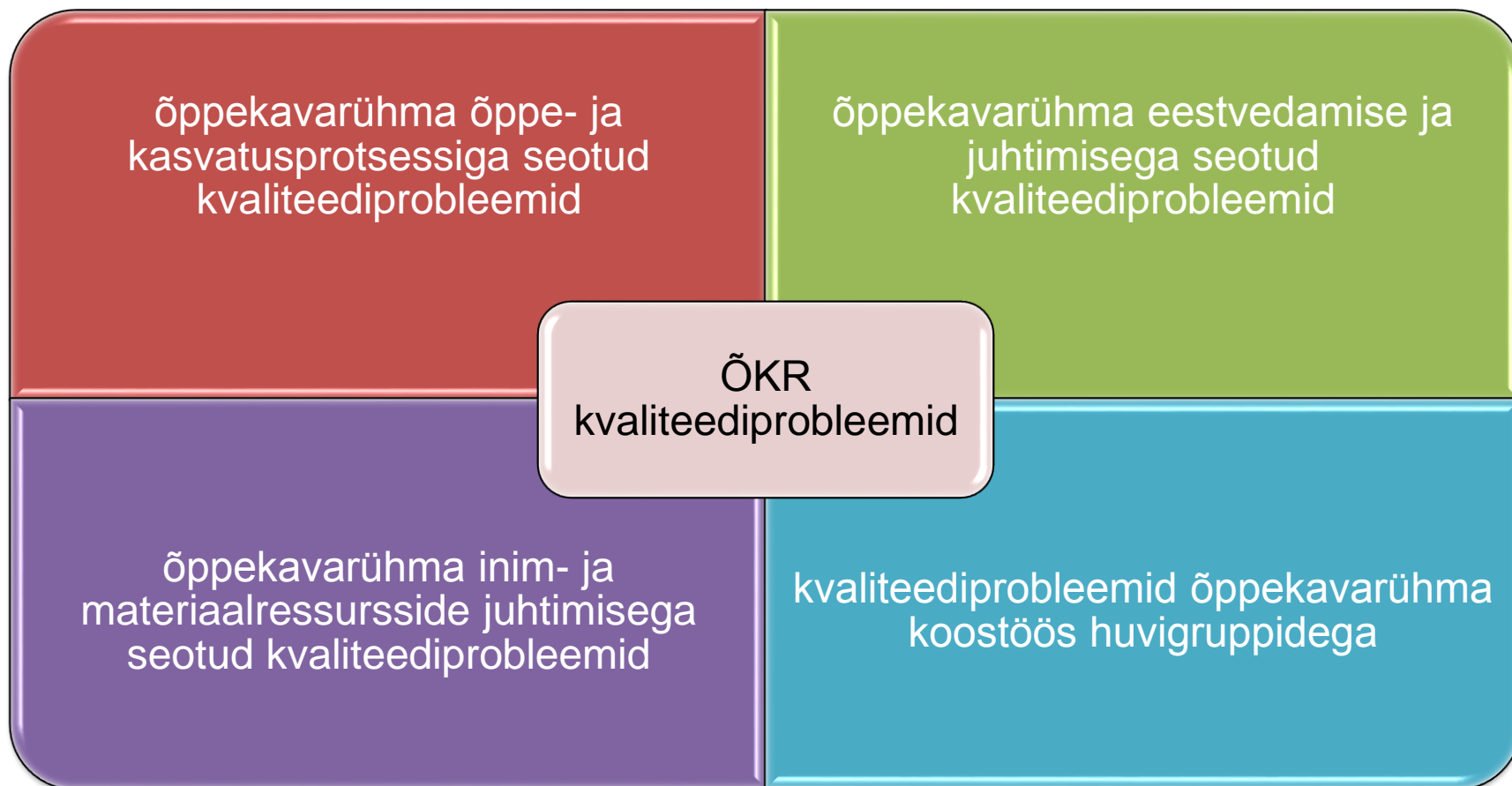

Alateema 1: Strateegilise juhtimise probleemid

- Juhtimissüsteemi reorganiseerimise vajadus; ebaselge vastutus ÕKR arendamises; vajadus süsteemsete koosolekute järele; efektiivsem meeskonnatöö ja/või koostöö teiste struktuuriüksustega

Alateema 2: Info ja dokumentat- siooni probleemid

- ÕKR-põhiste tulemus- ja võrdlusnäitajate puudumine; arendusteks vajalike strateegiliste dokumentide puudumine; sisehindamissüsteem; ÕKR ja kooli eesmärkide seostamine; aeglane infoliikumine; eesmärkide ja tulemuste võrdlemine

Kvaliteediprobleemid 2011. a. (UK 1)

ÕKR inim- ja materiaalressursside juhtimisega seotud kvaliteediprobleemid

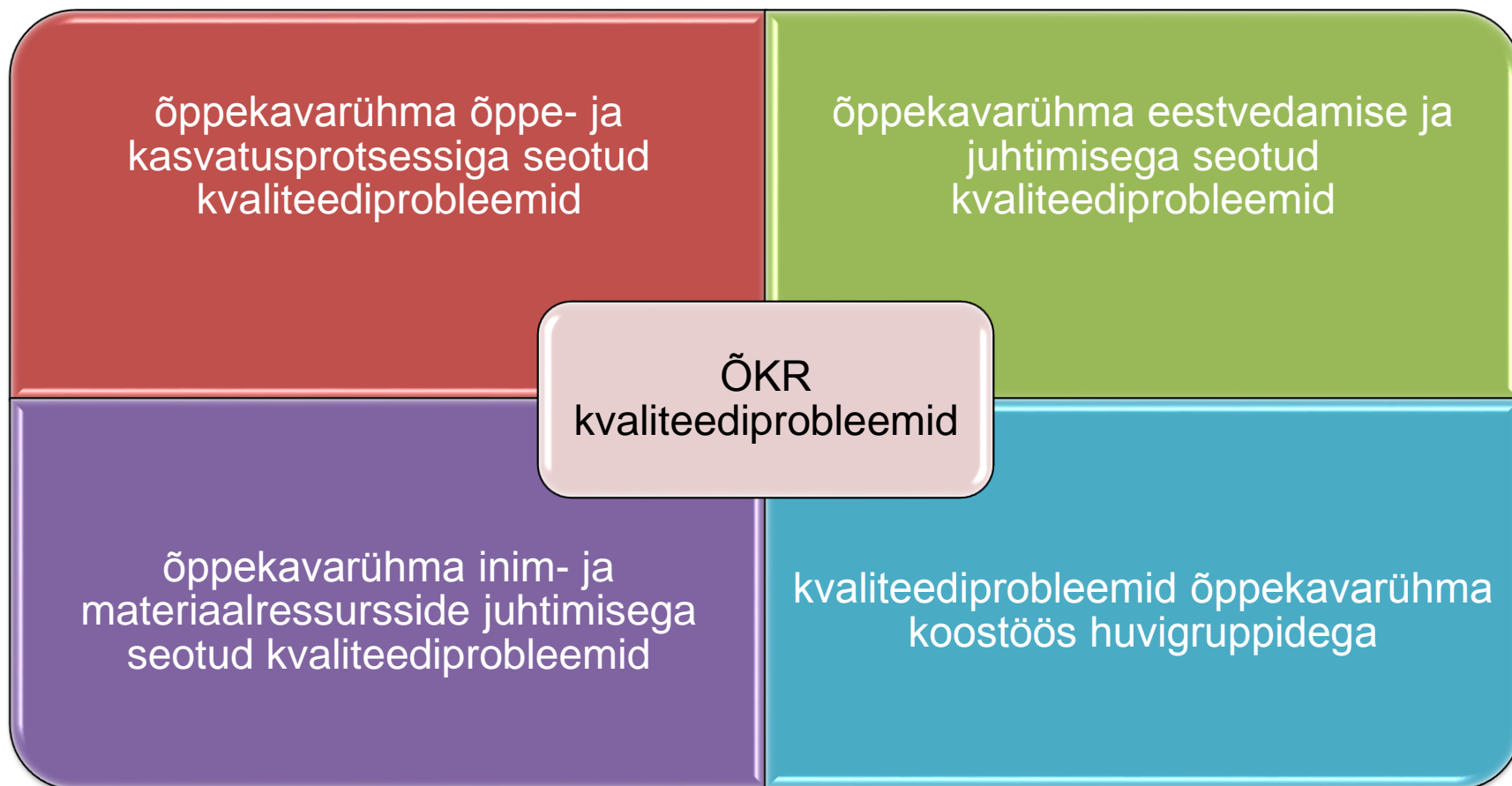

Alateema 1: Personali probleemid

- Koolitussüsteem; riigikeele oskus; eneseanalüüsi ja arenguvestluste rakendamine; koolituste mõjus; stažeerimine; tunnikülastus; ebapiisav IT tugi; keskmine vanus; tunnustamissüsteemid; rahulolu efektiivsem uurimine/tõstmine; töökoormus; sisseelamine; kvalifikatsiooninõuded

Alateema 2: Materiaal- ressursside probleemid

- Kehvad õppetingimused; töövahendid; IKT seis; majutusprobleemid; infosüsteemide arendamise vajadus; erialase kirjanduse puudus, e-materjalide vähesus; ebaselge eelarve jagamine; MLT hankimine; liavahendite vajadus

Kvaliteediprobleemid 2011. a. (UK 1)

Kvaliteediprobleemid ÕKR koostöös huvigruppidega

Alateema 1: Probleemid koostöös olemasolvate huvigruppidega

- Tagasisidemehhanismide arenguvajadus (süsteemsemad rahuloluküsitlused; tööandjate tagasiside); koolipoolne initsiaiv; huvigruppide vähene kaasamine ÕKR juhtimisse; kooli nõukogu ebaselge roll ÕKR arenduses. Süsteemsus/(eraldi tegevuskava)

Alateema 2: Probleemid koostöö laiendamisega

- Tihedam koostöö teiste kutseõppeasutustega, kõrgkoolidega, erialaliitudega ja lastevanematega; vilistlased kui huvigrupp; vähene osalus erialavõrgustikes

Kvaliteediprobleemid 2014. a. (UK 2)

- Kvaliteediprobleemid esinesid jätkuvalt samades teemakategooriates, kuid probleeme toodi vähem esile
- Lisandunud probleemid: intensiivsemalt õpetajate riigikeele oskus ja materiaaltehnilise baasi ülalpidamine

2011. a. kvaliteediprobleemidele lahendusteni jõudmine/mitte jõudmine 2014. a. aruannetes (UK 3)

- Kirjeldatakse nii erinevaid lahendusi, edasi tegelemise vajadust kui ka seda, et probleem on jätkuvalt aktuaalne
- Osa probleemidest pole enam 2014. a. välja toodud

1) ÕK-de arenduse ja ÕKP süsteemne dokumenteerimine;
2) Dokumentatsiooni kaasajastamine;
3) Praktikabaaside nimekirjad/andmebaasid;
4) Aktiivsem osalemine kutsevõistlustel;
5) Tugisüsteemide loomine HEV ja õpiraskustega õpilastele

1) Töötav ja kaasaegne sisehindamissüsteem;
2) Juhtimisstruktuuri reorganiseerimine;
3) Piisav infokogumine ÕKR kohta (n: ÕIS);
4) Infoliikumise kiirus (koosolekud, infotunnid, ÕIS)

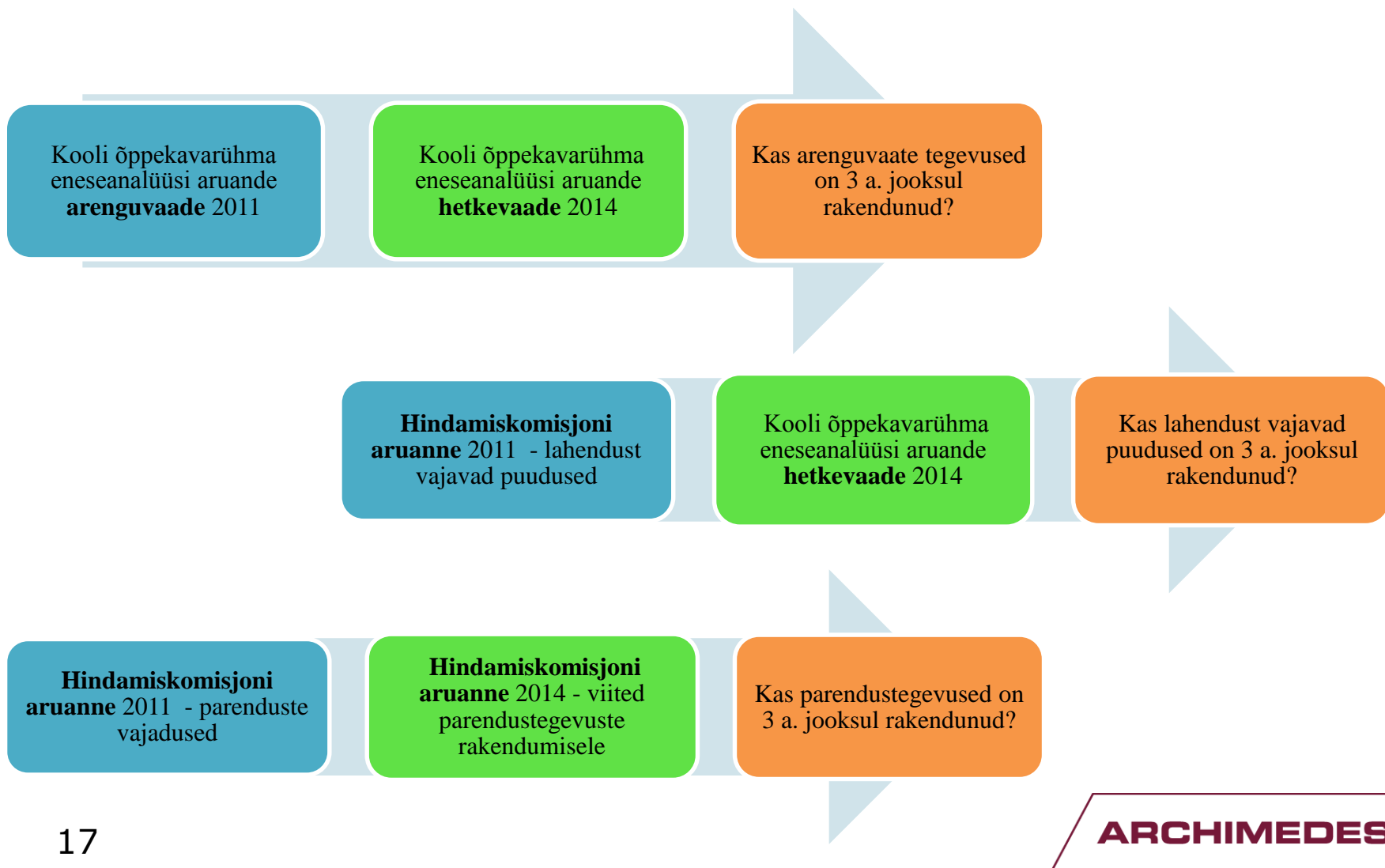
2014. a. probleemina
välja ei tooda/kirjeldatakse
vaid lahendusi

1) Õpetajate eneseanalüüsisüsteem;
2) Töötajate arenguestluste süsteem;
3) Muutunud õppetingimused ja kaasaegsed töövahendid

- Aruannete analüüs näitas, et aastatel 2011-2014 oli enamik kvaliteediprobleemidest osaliselt lahendatud, kuid väga edukad valdkonnad ei eristunud
- *PDCA* pideva parendamise tsükkel töötas terviklikult üksikute puuduste parendamisel (12 probleemi, mille osas kirjeldati vaid lahendusi)
- See kinnitab ka varasemaid uuringuid, mille kohaselt:
 - a) *PDCA* tsükli **Control** etapi hindamistulemusi ei kasutata parendustegevuste kavandamisel ja rakendamisel piisavalt ja
 - b) parendamise etapp osutub kvaliteedi tagamisel ja tõsmisel keerukaimaks

Lisaks eelnevale uuriti kvaliteedi- probleemide lahendamist ÕKR-põhiselt

Kvaliteediprobleemide lahendamine 1

- 2014. a. akrediteeriti neist 18 ÕKR-st juba 14 6 aastaks
- Seega PDCA tsükkel töötab väga hästi 14 juhul 18-st?

Kool/ ÕKR	Enese 2011-Enese 2014			Akre 2011 - Enese 2014			Akre 2011 - Akre 2014		
	OK	?	EI	OK	?	EI	OK	?	EI
Kool 1	67%	24%	9%	60%	23%	17%	41%	11%	48%
Kool 2	53%	20%	27%	70%	22%	8%	48%	18%	34%
Kool 3	82%	12%	6%	71%	9%	20%	75%	8%	17%
Kool 4	53%	27%	20%	48%	36%	16%	70%	16%	14%
Kool 5	71%	24%	5%	64%	27%	9%	61%	20%	19%
Kool 6	55%	19%	26%	57%	32%	11%	55%	21%	24%
Kool 7	52%	11%	37%	78%	16%	6%	42%	23%	35%
Kool 8	35%	9%	56%	41%	41%	18%	50%	25%	25%
Kool 9	63%	22%	15%	61%	15%	24%	68%	6%	26%
Kool 10	42%	38%	20%	69%	17%	14%	65%	13%	22%
Kool 11	44%	44%	12%	54%	26%	20%	52%	24%	24%
Kool 12	62%	25%	13%	70%	30%	0%	53%	31%	16%
Kool 13	51%	17%	32%	59%	21%	20%	68%	12%	20%
Kool 14	69%	27%	4%	56%	30%	14%	62%	21%	17%
Kool 15	62%	26%	12%	50%	40%	10%	54%	37%	9%
Kool 16	38%	33%	29%	44%	37%	19%	60%	27%	13%
Kool 17	56%	40%	4%	72%	23%	5%	74%	26%	0%
Kool 18	35%	48%	17%	23%	50%	27%	27%	37%	36%
Keskmine	55%	26%	19%	58%	28%	14%	57%	21%	22%

- Kolme võrdluse tulemused üldiselt sarnased
- Rakendunud parendustegevused:
 - 1) Positiivsemad hinnangud: 2011 HK / 2014 kooli aruanne
 - 2) Kriitilisemad hinnangud: 2011 kooli / 2014 kooli aruanne
 - 3) HK hinnangute võrdlus sarnanes pigem kooli vastava võrdlusega.
Järeldus: objektiivsus, adekvaatsus?
- Lahendamata probleemide osas:
 - 1) 2014 konkreetsed tõendid arenduste mitterakendumise kohta
Mitterakendunud tegevused: a) 2014 endises sõnastuses b) endiselt arenguvaates c) konkreetselt kirjas kui tegemata või kui probleem
- HK aruannete võrdluses selliseid probleeme enim – 1/5
- „Vähim on tegemata“ koolide aruannete võrdluses

2) 2011 seatud tegevused, millele 2014 enam viiteid ei olnud

- Viidete puudumine tähendab aruannete järjepidevuse puudumist, kuid aruanded on kooli ja HK töödokumendid
- Enim viiteid puudus võrdluses HK 2011 / 2014 kooli aruanne
- N: 1 ÕKR puhul polnud 50% HK poolt 2011. a. välja toodud parenduskohtade puhul 2014. a. kooli aruandes viiteid
- Parim järjepidevus HK aruannete võrdluses. Järeldus..
- Pideva parendamise tsükli idee??
- Kas 1/3 puuduva info osas olid muutused, missugused?

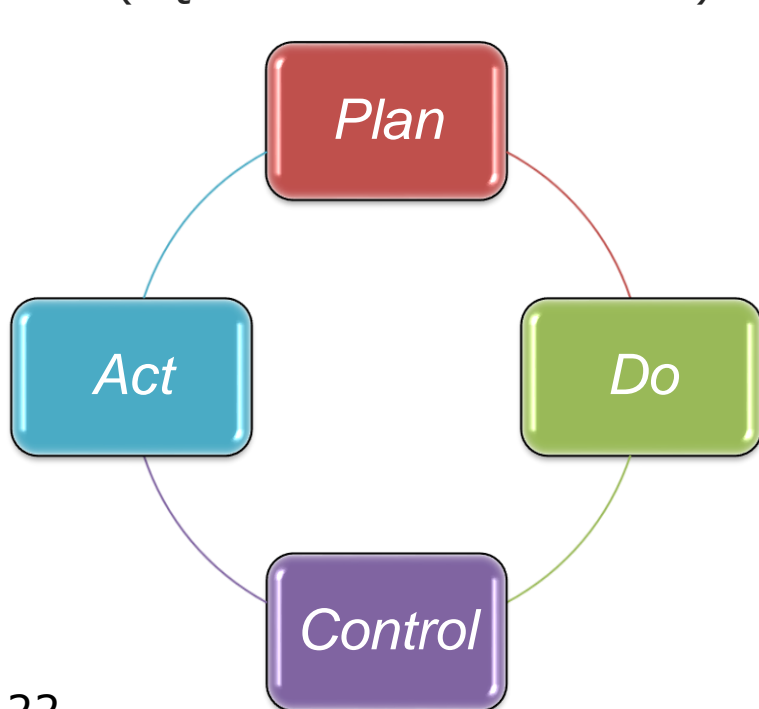
KOKKUVÕTE: keskpärane kvaliteediprobleemide parendamine

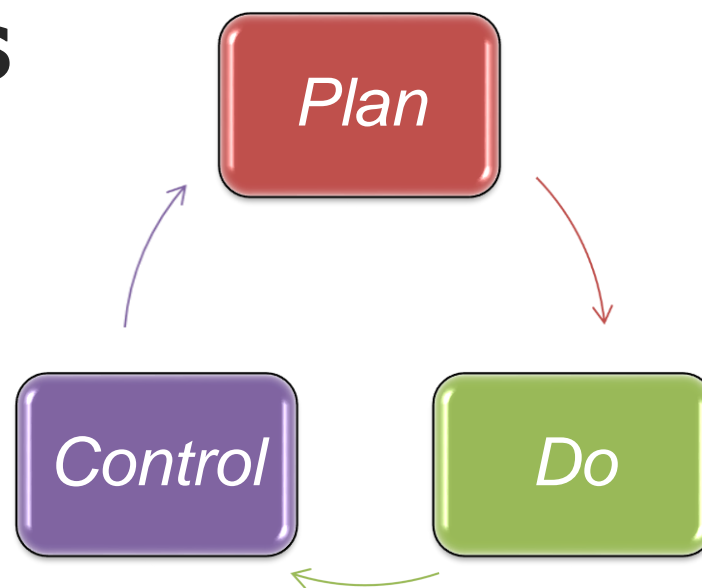
- Enamasti akrediteeriti 6 aastaks ÕKR-d, mille arenguvaated olid kõrgelt hinnatud (14-st 12 ÕKR)
- 4 ÕKR, mille arenguvaated olid nii kooli kui HK poolt või HK poolt hinnatud nõrgemalt, akrediteeriti 3 aastaks
- Kas 2014. a. hinnati 2011. a. parendamiseks planeeritud kvaliteediprobleemidega tegelemise edukust või järgmise perioodi (2014+) tulevikuvisiooni?
- Kuivõrd hinnati teistkordsel akrediteerimisel üldse 3 aasta jooksul tehtud töö tulemuslikkust kvaliteedinäitajate parendamise osas?

- Kvaliteeditseikli 4. etapis (*Review/Act*) luuakse protseduurid, mis aitavad saavutada varem määratletud eesmärgid ja tagasiside tulemusel saadud uued eesmärgid (*EQAVET Indicators Toolkit*)

VS

- Nii uurimistöö üldpilt kui ka ÕKR-põhiste arengute analüüs → *PDCA* tsükkel ei ole olnud märkimisväärselt edukas:
 - a) On vähe probleeme, mille osas kirjeldati vaid lahendusi
 - b) Parenduste rakendumine oli 50%
- Täisakrediteering ei olnud niivõrd seotud tehtuga, vaid hindamiskomisjonide hinnangud **kajastasid arenguvaadet**
- Oluline on aruannete kvaliteet. Need on töödokumendid!
- **Koolide motivatsioon** parendustegevusteks peaks tõusma
- **Järeltegevuste süsteem** → monitoorib ja vähendab sisulist erinevust akrediteerimistulemuste ja tegelike tulemuste vahel
- Probleemide lahendamine ja kvaliteedi tõstmine on **pidev**
- *PDCA* tsükkel koosneb **4 etapist** ja kõik need peavad toimima, et pideva parendamise idee töötaks

Aitäh tähelepanu eest!

